

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 4-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Ajk Aladár oszt. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
--	--	--	-----------------------------------	--

Érdekpolitika.

Hiába okoskodnánk, elmélkednénk, vitatkoznánk, száraz tény marad bíz az, hogy Deák Ferencz legnagyobb hibája az volt, hogy a horvátoknak fehér lapot adott, legnagyobb gyengesége, hogy törvényesen biztosított nekik olyan jogokat, a melyet a magyar állameszme ellen kihasználhatnak

Száraz tényként áll előttünk, hogy Horvátországban az évtizedeken át táplált sovinizmus azt eredményezte, hogy a horvátok egy összetartó egységes nemzetet képeznek. Száraz tényként áll előttünk ennek folytán azon helyzet is, hogy reményünk sem lehet arra, hogy Horvátországban a magyarságot terjesszük.

Ezek megállapítása után most már az következik, hogy mi a teendője Magyarországnak azon irányban, hogy a horvátok mindenkoron a magyar állameszmét támogassák. Egyedüli módja ennek az, hogy a horvátok érdekeit a mienkéhez fűzzük, ez pedig az adott viszonyok között nem nehéz.

Mindenekelőtt három magyar vármegyét, Verőcét, Szerémet és Pozsegát vissza kell csatolunk. Nem kell ebben a kérdésben egy percig sem haboznunk, egy szemernyi kiméletet sem tanusítanunk. Eljött a cselekvés ideje, ha csak önmagunkat gyengíteni nem akarjuk. A három magyar vármegyét nem szabad elhorvátosttatni, még akkor sem, ha sok vérnek kell érte folynia is. A három magyar vármegye a legtermékenyebb, leggazdagabb, legmagyarabb és Magyarországhoz tartozott is mindig. Az által tehát, hogy ezen ugyis mihozánk tartozott legkiválóbb megyéket visszacsatoljuk, a horvátokat anyagilag meggyöngyítjük és magunkat minden tekintetben erősítjük.

Tekintettel továbbá arra, hogy a horvátok a három magyar vármegye birtokával együtt sem elég erősek arra, hogy a maguk emberségéből megéljenek, a gazdasági érdekek hozzánk való láncolása nem lesz nehéz, hanem mindenestre eredményre fog vezetni.

A horvátok megélhetése lesz az a kapocs, mely őket hozzánk fogja fűzni

és a horvát sovinizmus lesz legerősebb támaszuk. Ha látják, hogy tisztán töltünk függ haladásuk, boldogulásuk, ők maguk fogják otthon is legjobban hangoztatni a magyarokkal való egyetértést barátságot.

Vajjon el fogják-e érni céljukat vagy sem, az a jövő kérdése. Nézetünk szerint, ha cselekszünk erélyesen, határozottan, következetesen, úgy elérjük, ha ellenben megmaradnak az eddigi nemtörődömség álláspontjai, úgy nemcsak a horvát kérdésben, de egyáltalán nem fogjuk megalkotni az erős egységes Magyarországot.

Komoly időket élünk, telve óriási tanulságokkal. Az első és legnagyobb tanulság az, hogy abban a pillanatban, a midőn egy magyar nemzeti kormány lépett uralomra Magyarországon, a melyben a függetlenségi párt is részt vett: *a magyar parlament ellenzékét egyedül a nemzelisták képezték.* Ezen jelenség évtizedekre megszabta a politika cselekvésének irányát, minden igaz magyar szívében. A jelen és jövő politikájának magyar ember előtt annak kell lennie,

TÁRCA.

Valahol . . .

— Valahol messze — — tavasz van — csoda —
[szép! — —

Egy szőke lány ül a kerti fák alatt . . .

Fehér virágát hullatja a megyfa,

Viszi a szellő a vidám dalokat . . .

Valahol messze — — nincs sohasem tavasz,
Csak bús hervadás, ködös szürke ború . . .

Valakinek ajkán nem ül soha mosoly,

Valaki szótlan, valaki szomorú . . .

Lányi József.

Üzenet.

Ha édes ajkad
Hőn csókolni vágya
Míg szerelmesed
Messze tájon járna,
Üditő csókod
Oda ne add másnak
Csakis a szellő
Csendes fuvalmának.

Mert lehet a szellő
Mely körülleg lágyan
A Hozzád szálló
Sóhajtásom, vágyam.

Vagy végy szép rózsát
Tiszta hófehéret
S csókold addig, míg
Égő vörössé lett;
Én csókoljam aztán
Majdan vissza térve
Szomjas ajkaimmal
Ismét hófehérré.

M. Z.

Őszirózsák.

Irta: V. Szücs Irén.

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.
(Folytatás és vége.)

A férfi ruhasuhogást hallott a közelben s kíváncsian nézett ki a lugasból. Őt lépésnyi távolságban kis pad állott melyen egy nyitott könyv s világos szalma kalap feküdt. A száraz avart pedig Forray Berta ruhafodrai zizegették meg, ki a kerítés mellett egy galagonyabokor vörös bogyoit tépte le.

Szebeni elgondolkozott; Berta valószínűleg

látott, hallott valamit s így jobb ha ő maga mindent elmond neki.

Odament hozzá, s mosolyogva boldogan mondta:

— Vőlegény vagyok!

Hanem olyan tekintettel találkozott, hogy le kellett venni szeméit Bertáról.

A férfi gondolkodni kezdett s eszébe jutott egy ilyen késő őszi-délután; sok-sok év előtt e lugosban vallott szerelmet — Forray Bertának.

Ő akkor hadnagy volt, s a kis városban jól ismerte mindenki apró kalandjait. De Forray Berta szépsége lebilincselte s szerelmi vallomása őszinte volt. Hanem az öreg Forray Elek, ki sok változóságát intézte már el gyermekkori barátja fiának, csak oly esetben ígérte oda a fiatal Szebeninek, leányát, ha lemond katonai rangjáról.

A férfi eddig ment töprengésében s önkéntelenül Berta felé nézett, ki lehajtott fejjel állt a galagonya bokor mellett. Ajkán nem volt egyetlen vádló szó sem, de lelkének érzelmeit nem tudta alárendelni a hazugságnak: eszdesen zokogott.

A férfi összehasonlította e szomorú vénülő leányt az édes bájos alig 17 éves Arankával s úgy érezte, csak nyert azzal, hogy a katonai pályán maradt . . .

hogy egy nagy, egységes magyar párttá kellene összeforrnia, összefognia mindenféle más nemzetiséggel szemben.

Kitünt, hogy a nemzetiségek, kik a hazának polgárai, a legnagyobb ellenégei a magyar állameszmének. Nagyon sok küzdeni, tennivalója lenne a magyarságnak, ha azt akarja elérni, hogy egységessé tegye saját hazáját. Nincs itt szükség más pártoskodásra, hatvanhetes vagy negyvennyolcas, alkotmány, nép- vagy más pártra, csak fogjon össze, ne gyűlölködjék, mert itt csak magyar pártra van szükség, mert ha Magyarországot magyarrá tudjuk tenni, akkor függetlenné is tudjuk tenni, de ha magyarrá nem tesszük a hazát, az igazi függetlenséget sem tudjuk elérni.

— n.

A baja—báttaszéki hidépités.

Lapunk multkori számainak egyikében ígéretet tettünk olvasóinknak, hogy a hidépités stadiumáról időről időre referálni fogunk. Ezen ígéretünknek eleget teszünk, midőn ad hoc tudósítónk alábbi jelentését közreadjuk. Ime a tudósítás:

„Az elmúlt héten alkalmam volt a baja—báttaszéki hidépitést az ottani főgépezs kalauzolása mellett részletesen megtekinteni. Ennek eredményeképp mondhatom, hogy az igazi munka részben már kezdetét vette, részben pedig rövid idő alatt megkezdődik.

Az „Ármány“ nevű hajón mentem az építkezés színhelyére, amely már messziről kellemes s jóleső benyomást tett rám, s ezt a hatást csak növelte a később szemem elé táruló látvány.

A hatalmas gépházban elhelyezett gépek már működésben vannak; rendeltetésök pedig részben az, hogy a föld mélyében dolgozó munkásoknak levegőt

szállítsanak, részben pedig, hogy a hatalmas dinamó segítségével villanyvilágítást teljesítsenek. A munkások ottlétemkor 22 méter mélységben dolgoztak. Munkájuk abban áll, hogy a hid pilléréinek lerakásához szükség alapozási munkálatokat a caissonsegítségével elvégezzék. A caissonoknál már a multkor említettük, óriási, tan 6 méter átmérőjű vas hengerek, melyk először a vízbe süllyesztetnek le s bőlük azután a víz kiszivattyúztatik. Azán jó tüdejű munkások szállnak a szabad levegőtől teljesen elzárt caissonb, kiknek munkájuk abból áll, hogy a lakandó pillér *alatt* a homokot, agyagot c eltakarítják míg a beton-munka, illetőly a tulajdonképeni pillér-épités fönt a szabad levegőn folyik. Ahogy az anyagot let eltakarítják, úgy süllyed a fönt rakott agyag a saját súlyánál fogva. Így persz a caisson munkások mindig mélyebre és mélyebre kerülnek s így mindig nagyobb és nagyobb levegőnyomást — a maximális, úgy tudjuk 15 atmoszféralesz — kell elszenvedniök. Természetes hogy ezen munkára nem fogadnak til minden embert. elsősorban pedig kövéet nem. Ezenkívül orvosi vizsgálat is szükséges, hogy valaki oda lejuthasson, mert az óriási légnyomást, mely ott lón van, csak az egészséges tüdejű ember bírja ki; az is nehezen.

Nagy számmal látam a parton szép gránitköveket, még pedig a híres mauthausenai fajtaból. Ezek mindegyikének helye a hid pillérein már meg van állapítva.

Alkalmam volt megtekinteni a caissonmunkások u. n betegszobáját is, mely teljesen modern s új berendezésű. A föld alatt dolgozó munkásoknak ugyanis bőrük alatt gyakran levegő gyülemlik meg, hólyagok alakjában. Ezeket az embereket a betegszobába viszik, mely úgy van berendezve, hogy egy csap megnyitása által minden oldalról heves légáramlás indul meg, mely aztán a betegeket gyógyítja.

A hid pillérei külömben, mint értesültem, az 1908 év végére le lesznek rakva.

A hatalmas „Simson“ kotrógép az innenső oldalon működik. A töltés itt már egész a Dunáig készen van.

Csengery Árpád főmérnök és Wagner Antal a hidépités jelenlegi stadiumáról újabb kitünő fényképfelvételeket készítettek, melyek utóbbi cégének kirakatában megtekinthetők.

Outis.

A tisztelt közgyűlésből.

— Volt-e István öcsém a városi közgyűlésen, szolt a felsővárosi János bátya az alsóvárosi polgárnak.

— Voltam, bátyám s mondhatom, bár kevesen voltak, a tárgyak is csekély számúak, mégis elég érdekes volt.

— Hát aztán miről tárgyaltak Pista öcsém?

— Több mindenféléről. Először is Tirovác Péter már másodszor szólalt fel az iránt, hogy az Erzsébetkirályné-utca végén levő gyár szennyvizét nem vezetik le. Mégis csak különös, hogy ilyen dolgot eltúrnek. Igaz, hogy a magyar ipart támogatnunk kell és azért kicsinyes dolgokkal nem kell a gyárosokat zaklatni, de az még sem járja, hogy közegészségellenes dolgok engedtesse meg, sőt inkább ilyenekkel szemben a legnagyobb szigorral kell eljárni.

— Azt hiszem Pista öcsém, az új főkapitány majd hamarjában segít a bajon.

— Képzeld csak János bátyám, az államvasútak azt állítják, hogy a város érdeke az, hogy a Szegedi-uton a Schreier-féle korszmánál vasúti átjáró készíttessék, hogy a forgalmat ne akadályozza a vasúti közlekedés. Város-érdek, persze hogy az, hisz lehetetlen lenne másképp lebonyolítani a forgalmat és épen azért elsősorban az államvasútak érdeke. De érdeke annál is inkább, mert hisz ha nem csinál átjárót, úgy napirenden lennének a szerencsétlenségek, az pedig nemcsak városi érdek, hanem általános országos érdek.

— Hát mit határozott öcsém ebben a dologban a közgyűlés?

Nagyon kevés részvétellel szólalt meg:

— Feledje el Berta . . . Régen volt az már nagyon . . .

Berta letörölte a könnyeit, de nem volt ideje válaszolni, mert két kocsni állott meg a ház előtt, vendégek érkeztek.

A Horváth lányok észrevették Bertát és integettek feléje, hogy jöjjön fel.

Már alkonyodott, s a vendégek csak néhány percre jöttek le a kertbe. A Horváth lányokat úgy körülvette az ifjuság, hogy Szebeni nem juthatott egy pillanatra se Aranka közelébe, ki kerülni látszott őt.

A fiatal lány különösen örült egy gyermekkori barátja jöttén, kit eddig alig vett észre.

Horváthné az uzsonnánál egymás mellett jelölte ki helyüket. Vajda Elemér szép arcú, kellemes megjelenésű férfi volt, s Aranka az uzsonna végefelé elfelejtette az egész társaságot Szebeni Kálmánnal együtt, s nagy érdeklődéssel hallgatta a kis vadásztörténetet, mivel Vajda mulattatta őt.

Aztán valahogy eleserélődött a poharuk, Elemér a fiatal leányéból itta meg a könnyű piros bort . . . Berta ép akkor nézett át hozzájuk s egy tekintet röpült szemeiből Szebeni felé. A férfi sápadt, zavarodott arcán észrevehető volt, hogy az ő figyelmét se kerülte el a pohárcsere.

Az ebédlőből átment a kis társaság a szalonba; Horváthné fölnyitotta a zongorát s kellemes leányhangtól kísérve fölsendült az ismert dal:

»Őszirózsa, fehér őszirózsa . . .«

Egy asztalkán gyönyörű régi vázában, nagy csokor lila őszirózsa állott, s Berta épen azon fáradozott, hogy az egyetlen fehér virágot mely az egészben található volt kivegye belőle. Letépte a zöld leveleit és kiment a szalonból.

Az épület jobb szárnya felé tartott Szebeni gyors léptekkel követte őt. A férfi jól ismerte a szobát, hova most Berta benyitott. Ott kívánta tőle az öreg Forray, hogy mondjon le a katonai rangjáról, ha leányát feleségül akarja.

A férfi a szobába lépett; másutt talán neveltségesekek lettek volna e régi, divatból kiment butorok — itt komolyak és meghatóak voltak.

Berta egy karosszékben ült az ablaknál; karesu alakján a világos ruha, hol szürke árnyékot, hol kékes fényt vetett a holdsugariban. Az arca is nyugodt volt, s a homályos világításban nem látszottak homlokán és szája körül a bevésődött finom vonalak.

Szebeninek úgy tetszett, mintha nem tiz év, csak pár hónap mult volna el utolsó találkozásuk óta, s halk hangon ejtette ki a leány nevét:

— Berta!

Gyorsan kezdett beszélni, mint aki kevés idő alatt igen sokat akar mondani.

— Tévedtem, mikor azt hittem, hogy Aranka szeret engem. Berta! édes! feledje el azt a sok bánatot, mit magának okoztam! Érzem, hogy még együtt boldogok lehetnénk!

A leány keze megremegett a Szebeniében, boldog, elégedett mosoly játszott ajkai körül, amint ránézett a férfire — aztán fölkacagott:

— Azt hiszi édes barátom, hogy ma is a tizenhét éves kis leány vagyok még? Óh nem! Önnek tiz év előtt választania kellett köztem és a pályája közt — nem engem választott!

Fájt a csalódás, de mikor évek mulva sem nősült meg, azt hittem, hogy lélekben nem váltunk; azt hittem, hogy az emlékek összekönek bennünket, s ön a távolban is gyöngéd, jó barátom marad. Nem így lett.

Mikor egy év előtt hirül hozták nekem, hogy ön katonai gyakorlat közben súlyosan megsérült, jobb karja soha se fogja biztosan kezelhetni a fegyvert, s így bucsut kell vennie a fényes katonai élettől — azt reméltem, hogy rám gondol, és most már eljön értem! . . .

S e helyett az történt, hogy engem észre se véve, kis unokahugomnak beszélt szerelemről! A gyermeknek még most is fáj a szeme az intézet szürkeségétől, először talákozott életében komoly férfivel, tetszettek neki Szebeni százados vallomásai, kicsit dobogott

— Hát azt, János bátyám, hogy Valentin indítványára felkérték a főispán urat, hogy járjon el a dologban, világosítsa oda fent fel a nagyfejűeket, hogy ez állami érdek és hogy építtesse meg az átjárókat az államvasut mielőbb a maga költségén.

— Hát megígérte a főispán?

— Meg bizony és rögtön kijelentette, hogy el fog járni a dologban.

— Szerencse, Pista öcsém, a városra, hogy ilyen főispánja van, a ki nem sajnál sem időt, sem fáradságot, hogy a város érdekében valamit tehessen.

— Bizony az szerencse, János bátyám. Nem is volt még ilyen népszerű főispánja Baja városának; csak adja az Isten, hogy továbbra is működhessék a város javára.

— A függetlenségi párt is kiveszi a munkából részét.

— Igaz. A községi pótdadó után kamat fizetést óhajtanak megállapítani. Hát tény, hogy minden tartozás után kamatot kell fizetni, mégis a szegényebb embereket kímélni kell és a kisebb összegek után egy ideig nem kellene kamatot fizetni. Ezt mondta bátyám Alföldy Béla a közgyűlésen Valentin megkontrázott neki, így azután vissza is adták a városi tanácsnak a javaslatot, hogy ily irányban módosítsa tervezetét.

Nagy munkát ad ez a függetlenségi pártnak. Bizony nagyot, de nehezét is. Kettős kötelessége van, nemcsak bíráltnia kell a javaslatot, hanem jót ajánlani a helyett, a mit kifogásol. Azelőtt sokkal könnyebb volt a helyzete. Igaz, hogy könnyebb volt, de viszont most a városi tanács sokkal előzékenyebben és sokkal szívesebben fogadja a függetlenségi párt javaslatait.

— Ez is igaz öcsém, de hogyan fogadná szívesen, mikor tudja, hogy jót akarnak és a város érdekében működnek.

— Tudja János bátyám, hogy az új főkapitány a közgyűlésen most tartotta bemutató beszédét.

— Hát oszt, hogy fogadták öcsém?

— Nagyon jól, de hát majd meglátjuk, hogy miképpen válik be. Addig nem dicsérünk előre senkit.

is a szíve, ha jönni látta — s azt hitte, ez a szerelem!

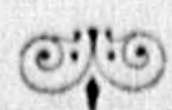
Az uzsonnánál azonban azt hiszem kedves kapitány, észrevette a pohárcserét, s ebből sokat építhet a jövőre nézve. . . A kis leánynak megmozdult a szíve, s érzi, hogy az a szerelem, mit Vajda Elemér iránt érez, s a százados bácsit el fogja felejteni. . . Ha pár hét múlva Ön véletlenül betekintene a szőlőlugasba, s Vajda Elemér épp akkor csókolná meg először Arankát — a kis leány nem fog elfutni, mint azt ma délután tette.

Nincs több mondani valóm kedves Szebeni; én nem fogadom el a boldogságot, mit most kínál, mikor már mindenképp elkészültem a vénleányságra!

Szebeni Kálmán égő arccal hagyta el a szobát. A folyosóról benézett még egyszer a kivilágított salon ablakán, s tekintete éppen Vajda Elemérré esett.

Töprengve ment át a gesztenye-allén, s azon gondolkozott, hogy nem kis-leányos szeszélyből mellőzte-e Aranka ma őt s talán ha holnap átjönne, ismét szívesen fogadná.

Épp a kis lugas elé ért, s benézett egy nyíláson a szőlőlombok között. A hold megvilágította a kis zöld asztalt: ott feküdt a fényképe a száraz levelek között s mellette a két őszirózsa, teljesen elhervadva. . .

— Hát igazatok van öcsém, ha jól fog működni, akkor nem fogtok szükölködni az elismerésben.

— Hát az új kórlázi igazgató is elfogalta már állását, nem vdt-e erről is szó a közgyűlésen?

— De bizony vdt erről is szó, a főispán bejelentette, hogy Rna doktort nevezte ki.

— Hallottad-e öcsém, hogy némelyek megkritizálták a főispánt e miatt?

— Hogy ne halottam volna bátyám. De hát hol volna olyan kinevezés, a mely mindenkinek tetszenék.

— Kiváncsi vagyok öcsém, hogy ki küldte be az »Alkotmány«-nak azt a cikket?

— Azt nem tudom bátyám, hanem annyit tudok, hogy mégis csak furcsa volna a közügyekbe a felekezeti harcot belevinni, az még egy országnak, vagy városnak sem volt javára.

— Hát ebben igazad van öcsém. Én is jó katolikus vagyok, de szegénységi bizonyítványnak tartom azok részéről, kik felekezeti szempontból bírálják az embert. Legyen az katolikus, luteránus, református, zsidó, unitárius, vagy bármely vallásu, ha tisztességes, jóra való és helyére való ember, az a fődolog. A főispán is minden alkalommal beigazolja, hogy jó katolikus.

— Ugy van János bátyám, de még különböző pletykákat is hoztak fel.

— Hadd el öcsém. Ösmered a bácskai példabeszédet, hogy a kit Szabadkán le nem isznak, Zomborban meg nem vernek, Baján meg nem szólnak, az bátran bejárhatja a világot. A mi Baja — Baja lesz, addig mindig lesznek pletykák, de vajjon igazak-e, vagy sem, azt a tények fogják beigazolni. Aztán az volna csak a szép, ha egy politikus vagy államférfi pletykákra alapítaná elhatározását.

— Helyes bátyám uram, de én mégis úgy vélem, nem tulságos okos dolog, hogy egy közszeretben álló főispán kinevezési jogát mindenki akarja gyakorolni.

— Persze, hogy nem kinek mi az érdeke, vagy a felfogása, az szeretné azt keresztülvinni.

Ez természetes dolog; nem lehet tőlük rossz néven venni öcsém, ha fáj az embernek ha bármely téren célját el nem éri. De viszont mindenki beláthatja, hogy ha valamit nem sikerül elérnie, az még nem ok arra, hogy az egész város békéje megzavartassék.

— No arról szó sincs bátyám, a főispán rövid működése alatt olyan népszerű ember lett, hogy ha a legesekélyebb kellemetlenséget okozna neki valaki, olyan hatalmas demonstráció volna mellette, a minőt még Baja, aligha látott.

— Tudjuk ezeket öcsém, azért óhajtanák némelyek a függetlenségi párt egységét megbontani. Na, kedves öcsém, ne láss olyan feketén, a függetlenségi polgárok sokkal eszebbek, semhogy bele engednék ugratni magukat olyan dolgokba, a mely meggyőződésükkel ellenkezik.

— Na most már bátyám sietek, mert otthon már várnak rám. Jó napot!

Karcolat.

Jelenet a geometria-vizsgálaton.

Tanár: Na, Sándor, hadd lássuk mit tudsz? Mondd meg nekem, hogy számítjuk ki a rombold felületét?

Sándor: (Egy darabig a tanár feje fölött levő feszületet vizsgálja, de amikor látja, hogy Krisztus urunk sem akar megkönnyörlni rajta, hogy zavarából kiségitené, megszólal:) Tanár ur kérem, talán inkább elszavalom a Szózatot.

HIREK.

Nyugalomba vonuló kir. tanfelügyelő.

Gräff Nikáz kir. tanácsos, a Ferenc József-rend lovagja, Bácsbodrog-vármegye kir. tanfelügyelője nyugalomba megy. Örömmel irtuk így meg hosszú címét, mert harminc és egynehány esztendővel ezelőtt csak annyi volt a titulusa, hogy Gräff Nikáz zombori tanító. Ami az utóbbi címtől az elsőig nagyon, az hosszú, becsületes és mindenek fölött hazafias tanügyi munkásság, mely a tanítóságon kezdődött, a segédtanfelügyelőségben folytatódott és a tanfelügyelőségben csúcsosodott ki. Sokszoros érdeme a nyugalomba vonult tanügyi férfiúnak, hogy nagy megyénkben, ahol négy-öt nyelven tanítanak, a tanítás ügye az utolsó évtizedben óriásit fejlődött. A tanítóságnak mindig és mindenütt lelkes barátja volt, amit az állami segélyek kieszközlésénél mutatott meg. Eleven példája volt, hogy az elemi iskolai tanítói oklevél az arra való férfiu kezében elegendő, hogy a tanfelügyelői állásnak diszt adjon. Távozását a megyei tanítóság élénken fájlatja.

A főispán ebédje. Ambrozovics Lajos dr. főispán úr öméltósága hétfőn, fényes ebédet adott a Casinóban, melyen társadalmi életünk számos előkelősége részt vett.

»A Bajai Magyar Védő-Egyesület«

Ambrozovics főispánnál. A »Magyar Védő-egyesület« bajai fiókjának küldöttsége Somogyi Emil elnök vezetése mellett, tisztelgett a héten dr. Ambrozovics Lajos főispán úr Öméltóságánál. A küldöttség felkérte a főispánt, szíveskedjék az egyesület »védnöki« tisztségét elfogadni. A főispán készséggel elfogadta a védnökséget és hangsúlyozta, hogy lelkesedéssel fog küzdeni az egyesület céljai eléréseért. A kormány iparfejlesztési programja útmutatást ad, mily irányban kell haladni, és ha az összes polgárok támogatják az akciót, megszűnik a kivándorlás, gyáriparunk pedig hatalmasan fellendül. Első sorban azonban ne csak szóval, hanem tettel is védjük, tehát támogassuk a magyar ipart!

A főgimnázium torna-vizsgálata. Szerdán, e hó 26-án folyt le nagy közönség jelenlétében a bajai főgimnázium torna-vizsgálata a következő műsorral:

1. Felvonulás, oszlopba állás.
2. Ének.
3. Szabadgyakorlatok.
4. Szergyakorlatok: a) I. oszt. hosszú kórláton. II. oszt. hosszú lovon. III.—IV. kórláton. b) Mintacsapat *magas nyújtón*: Mayer, Prigly, Vondra V. o. t., Evetovics, Grünhut, Lakner, Moldoványi, Piukovics, Weidinger VI. o. t., Bacsó, Dombai VII. o. t.
5. Kard-assaut. Dombai I. VII. o. és Melles B. VI. o. t.
6. Versenyek: *Magasugrás* az V., VI., VII. osztályban, rúdugrás.
7. VII. oszt. sürge-fürge.

Kötélhuzás Dombai és Stadler csapatai. Fülelabda mérkőzés Schwerer és Piukovics csapatai között.

8. Gúlaalakítás. IV. oszt. lovon, V.—VI. oszt. kórláton.
9. Oszlopba állás, ének.
10. Elvonulás.

A Hymnus eléneklése után bemutatott *szabadgyakorlatok* meglepő szépen sikerültek, nem kevésbé voltak érdekesek a szergyakorlatok is, így a magas-nyújtón és a kórláton, a bakon

etc. végzett mutatványok is. A vizsgálat egyik legszebb száma a rúd-ugrás, legmulatságosabb a kötélhuzás volt. Dombai és Melles kard-assaut-ja is szépen sikerült. A rúdugrásban kiváltak: *Vojnits* és *Moldoványi*; az előbbi azzal, hogy a legmagasabbat (2 méter 90 cm.) ő ugrotta, Moldoványi pedig — sport-nyelven szólva — a formája által.

A verseny után úgy a közönség, mint a diákság zajos óvációban részesítette a fáradhatlan torna-tanárt: *Vágó Rezsőt*.

Közgyűlés. A bajai önkéntes tűzoltó-testület 1907. évi június hó 30-án délután 3 órakor a városház tanácstermében (2-ik sz.) közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Jelentés a múlt évről. 2. Az 1906-ik évi zárszámadás előterjesztése és a felmentvény megadása. 3. A folyó évi költségeloirányzat megállapítása. 4. Tisztújítás. 5. Netán előterjesztendő egyéb indítványok.

Ismét baleset a Dunán. *Döményi Mihály* bajai napszámos, ki a hidépítésnél dolgozik e hó 25-én a Vajás vizébe esett. Alig néhány perc múlva kifogták, de akkor már eszméletlen kívül volt. Szerencsére sikerült eszméletre téríteni.

Kitüntetés. Az osztrák cs. k. kereskedelemügyi minisztérium kiállítási osztálya Wienben, a Rohitscher-Sauerbrunn tart. gyógyintézet igazgatóságának a mailandi kiállításon való közreműködéséért az arany-éremen kívül még a közreműködési oklevelet is adományozta.

Cirkusz. *Schmidt M.* igazgatása alatt első rangú művészi erőkből álló cirkusz-társaság működik városunkban esütörtök este óta. Már az első előadás alkalmával zsúfolásig megtelt a tágas, szépen felszerelt cirkusz. Egy pár igen sikerült akrobata mutatványt láttunk, ezzel az alkalommal, fenomenális volt azonban *Rieder*-nek kerékpár mutatványa és *Martini*-nak, a program szerint magyar jockeynek mérész előadása. A bohócok is első rangú művészi erők, kiknek még az a jó tulajdonságuk is megvan, hogy mindanyian magyarul igyekeznek beszélni. A társaság mindössze hat napig tartózkodik Baján; jegyeket íj. *Wagner* Antal könyvkereskedő árusít.

Nem való a gyerekek kezébe gyújtó. Nem való a gyerek kezébe gyújtót adni, azért a k ö n n y e l m ű a n y á k mégis eltűrik, ha gyerekeik gyújtóval játszadoznak. — Csak muszáj valamivel játszania — szokták felelni az ezért rendesen pörölő apáknak.

Egyszóval, a gyújtóval való játéknak már sok szerencsétlenség lett a vége s ennek dacára nem akarnak az emberek okulni. E hó 23-án is leégett *Bagóczky András*nak a háza. A tűz úgy keletkezett, hogy a négy esztendő kis unoka a gyújtóval játszva, felgyújtott egy baglya szalmát, attól tüzet fogott a tető is s el is hamvadt teljesen.

Rendelet a cséplő munkásokról. A földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy minden cséplőgép tulajdonos köteles a cséplésnél alkalmazott összes munkásokat biztosítani baleset ellen.

Összeütközött tolató-vonatok. Szabadkáról írják: Kedden délelőtt két tolató-vonat, mely a rendező- és személypályaudvar közt robogott, egy váltókeresztezésnél sűrölte egymást. Két teherkocsi összetört és a sinekből kiugrott. Az egyik kocsiiban lovak voltak, melyekre két szolgálta ügyelt. Sem a szolgáltnak, sem a lovaknak nem esett bajuk.

A kisiparért. Mióta kiadták országosan a jelszót a hazai ipar támogatására, azóta szinte napról-napra értesülünk arról, hogy a kisipar érdekében újabban milyen intézkedéseket tettek. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságától átirat érkezett Bácsbodrog vármegyé-

hez, amely igen jelerős módozatot foglal magában a hazai kis ipar támogatására. Nagyvárad ugyanis felirt az országgyűléshez aziránt, hogy a kezdő kisiparot részesítsék ép úgy adómentességben, mint a házakat és különösen a gyárakat. Tudvalevő, hogy a kezdő kis iparost is azonnal agyonnyomoritják a nagy adóval. Reméljük hogy a vármegye felfogja a dolog fontosságát és támogatja a nagyjelentőségű felirato.

Tűz a szabadkai pályaudvaron. Vasárnap d. u. 2 órakor a szabadkai teherpályaudvaron 2000 drb. vasut talpfa, valószínűleg egy mozdonyból kipattant szikrától tüzet fogott s minthogy a talpfik linoleumozva és kátrányozva voltak, a lingok csakhamar torouymagasságra csapkodtak és nagy veszélyvel fenyegettek. A kivult tűzoltók a környéken levő vasuti kocsikat és éghető anyagokat megmentették. A lár 5000 korona. Az oltási és mentési munkálatoknál 4 tűzoltó, köztük a parancsnok is, eszméletét veszlette.

Cimerek és zászlók a népiskoláknak. A vallás és közoktatásügyi miniszter ismét szép példáját adta annak, hogy mennyire szíven viseli a hazafias népmívelés ügyét. Elhatározta, hogy az összes népiskoláknak, tekintet nélkül arra, hogy felekezeti vagy községi, cimerez nemzeti lobogót az iskola ajtaja fölé, azonkívül minden tanterem számára magyar cimert fog adni teljesen díjtalanul. Most már csak aziránt is intézkedni kellene, hogy az országcimer és a nemzeti színű zászlók felkerüljenek az iskolákra. Mert ha ez ellen a nemzetiségiek berzenkednének is, annyi bizonyos, hogy ez az intézkedés a magyar állameszme szempontjából csak üdvös volna.

A belügyminiszter a tüdőbetegek érdekében. A belügyminiszter a tuberkulózisban szenvedők és az ilyen betegségekre gyanusak részére köpetvizsgáló állomást létesít. A leiratban, a mely most érkezett le Bajára, a következő intézkedések foglaltattak: a tuberkulózis kezdeti szakának megállapításánál igen fontos a köpetnek idejében megejtett mikroszkopi vizsgálata. A tuberkulózisban szenvedő betegek, vagy az ilyen betegségekre gyanus egyének köpete vizsgálat céljából a szoroson vett Magyarország területén postán szállíthatók a körrendeletben előirt feltételek mellett. Egyidejűleg a belügyminiszter oly köpetvizsgáló állomást is létesít, mely a beküldött köpetek laboratóriumi vizsgálatát és a beküldő fél értesítését díjtalanul teljesíti. Az állomás egyelőre a vezetés alatt álló minisztérium bakteriológiai és egészségügyi intézete.

Megkövesedett hulla. Ritka leletre találtak a zentai halászok. Hálójukba akadt egy emberi holttest, amely teljesen meg van kövesedve. A hullát bevitték a kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy sok évszázaddal előbb kerülhetett az emberi test a Tiszába. De hogy miként kövesedett meg, ez rejtély marad, mert oly patakokban, forrásokban, melyeknek vize mésztartalmu, a vízbe került szerves anyagok megkövesülése könnyen érthető, de a Tisza folyóban, különösen itt az alsó részein, ilyesmit nem fedeztek még föl.

A víz, mint a gyomor- és bélbetegségek óvószere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegség legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegekre vezető

hátrányait az ivóvíz van hivatva kiköszörölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai **ÁGNES-forrás** a legelső sorban felel meg, mert nemcsak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borital. Háztartások nagy üvegekben a mohai ÁGNES-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

Hamis aranypénzek. Szegeden, Szabadkán és tul a Dunán a múlt esztendőben nagy takarítást végeztek rendőrhatalóságok s egész pénzhamisító bandákat tettek ártalmatlanná. Egyidőben elpihent a csalásnak ez a faja, most ismét akcióba lépett egy újabb banda. Ennek egyik tagja a környékbeli városokat látogatja. Mikor legnagyobb a tolongás, egy erősen megtermett, középidejű nagy ezüstgombos, bánátnak látszó ember szokott benézni a vásárosok sátorába. Kinézése lókereskedőre vall. Nem igen szokott alkudni s mindig 20 koronás aranypénzzel fizet. A vásárosok sem szokták megnézni a pénzt és így csak később derül ki, hogy a 20 koronás hamis. Színe, súlya épp olyan, mint a valódi pénzé, de csengése nincs, úgy szól mint az ólom. Jó lesz megszívlelni kereskedőinknek és iparosainknak, nehogy az országos vásáron becsaphassanak.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárta szobák. Részgyógyászat, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT TÉR.

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem, illetve jó atyánk elhunytával alkalmával részvétükkel, illetőleg a temetésen való megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni kegyesek voltak, ezuton mondunk leghálásabb köszönetet.

Baján, 1907. június hó 28.

Özv. Krupity Bertalané és családja.

Rohitschi „Stiria-forrás“ gyógyviz

Gyomor-daganat és görcsök, Orvosilag ajánlva!
Bright vese-gyulladás,
Torok- és gége-hurut,

Gyomor- és bélhurut,
Húgysavas diathesis,
Cukros vizezés,

Kiváló Emésztési zavarok és
gyógyhatás! Májbajok ellen.

Nagybani raktár Magyarország részére:
Hoffman József, Budapest, Báthory-u 8.

Öz. Spitzer Simonné és Társa

tégla- és cementárúgyár BAJA.

Disznó váljuk
Itató váljuk
Jászólok
Kút fedlapok
Kút medenczék
Kémény fedlapok
Oszlop fedlapok
Kerítés fedlapok
Drótbetétes csövek
Árnyékszék tölcsérek

Vizfelfogó medenczék
Kályha alátétlemezek
Virágvázak
Sirkövek
Sir kerítések
Sir fedlapok
Egyszerű cementlapok
Római mozaik cementlapok
Diszes és márvány cementlapok
Metlach és fayence lapok

I. darabos mész
Beocsini Roman cement
Beocsini Portland »
Elszigetelő lemez
Stuccatur nád
Mindennemű tégla és
cserépárúk
Elvállaljuk: **terazzo**
és minden a szakmába
vágó **beton** munkákat.

Zongora-tanítónő,

ki a budapesti Nemzeti Zenedét a legjobb sikerrel végezte el, zongora-órákat óhajt adni intelligens családoknál esetleg saját lakásán. Szives érdeklődésekre Szoyka József állatorvos úr nyújt felvilágosítást

M. kir. honvédelmi parancsnokság Baján.

59. szám.

h. á. p.

Hirdetmény.

A. m. kir. szegedi II. honvédkerületi hadbiztosságnak folyó hó 16-án kelt 1760. számú rendelete folytán az állomáson levő honvédhuzár osztály részére 1907. és 1908-ik évben szükséges körülből 2300 m m. széna, 1220 m m. alom szalma, 60 m. m. ágy szalma és 200 m. köbméter tűzifa biztosítására 1907. évi július hó 11-én délelőtt 9 órájára versenytárgyalás tüzetik ki.

A szállítás iránt érdeklődők felhivatnak, hogy a kitűzött határidőre írásbeli zárt ajánlataikat annál is inkább adják be, mert később érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak

Az érdekelt felek egyben értesítetnek, hogy ezen szállítással járó feltételek a helybeli honvédhuzár laktanyában (honvéd állomásparancsnoksági iroda) bármely napon a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ha az érdeklődők a szállítási feltételek füzetének megszerzését óhajtják, úgy forduljanak ez iránt a m. kir. szegedi II. honvéd kerületi hadbiztossághoz, honnan ez kérelmükre díjtalanul megküldetik.

Baján, 1907 évi június hó 22-én.

Jankovits,

honvéd állomásparancsnok.

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESSITŐNKET

kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásy-út 33.

Piökök: Bécsi-utcza 8 és Kerepesi-út 22.

Lombfűrész deszka

kapható

IFJ. WAGNER ANTAL

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében

BAJÁN.

TAKÁCS féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer makacs gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jóvedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFITINKTURA

használata által éri el, ára: 90 fillér. Kik sömörbajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben ára: K 1.20.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár

CINKOTA. (Budapest mellett.) 16 6.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Első cs. és kir. osztrák magyar kizárólag szab. viharmentes.

HOMLOKZAT FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KÁROLY

Bécs III. Hauptstrasse 120 saját házában.

Kívánatra ingyen próba mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc HOMLOKZAT-FESTÉKE hatás. védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománczott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katona és civilintézményeknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőbb festék homlokzatokra belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglepő eredmény. HOMLOKZAT-FESTÉK viharmentes, mészben, oldható, 49 minta olajfestékkel azonos klgr.-ja 12 krtól följebb.

Főelárusítók: Wagenblatt és Henerári Bajer.

Táncoktatás.

A tisztelt szülők és a tánczkedvelő ifjúság szives tudomására hozom, hogy **Baján a „Bárány Szálló“ nagytermében** ez évben is

TANFOLYAMOT

nyitok. — Iskolás növendékek részére a délutáni, felnőttek részére az esti órákban.

Gyakorlók részére kívánatra külön hoszton-tanfolyamot nyitok.

Beiratásokat a tánchelyiségben június hó 29-én és 30-án délután 5—6-ig a szülők kíséretében kérem.

A tanítás kezdetét veszi **július hó 1-én hétfőn délután 5 órakor.**

Tekintettel az 1906. évi július hó 1-én megjelent újabb belügyminiszteri rendeletre, mely szerint a gyermek csoport a 15. életkorig terjed, azaz nem lehet egy 15. évet még be nem töltött és egy 15. évet már betöltött gyermeket együtt taníttatni. Miért is felhívom a tisztelt szülők szives figyelmét arra, hogy gyermekeiket korábban taníttatni sziveskedjenek, s így nem jutnak abba a kellemetlen helyzetbe, hogy ily korú gyermekeket kétszer keljen kíséreni, másrészt abból a szempontból is célszerű, hogy van még ideje a gyermeknek az ismétlésre.

Gyermekek a 8—9 évtől már részt vehetnek, mely az első csoportot képezi. A második csoport, ugyancsak tanulók részére, a 15. évtől feljebb szintén délután nyer oktatást.

A tisztelt szülők szives pártfogását a multban megköszönve, s ez alkalommal kérve vagyok

Budapest, 1907. június hó

Kiváló tisztelettel

kabai Tany József.

M. kir. államvasutak.

M E N E T R E N D.

Érvényes 1907. évi május hó 1-étől.

Oda.		Baja—Szabadka.				Vissza.						
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	213				Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	
5402	5404	5406	5408	I—III	I—III	I—III	I—III	5401	5403	5405	5407	
I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	
10 10	7 00	7 15	155 32	ind.	Budapest k. p. u. (183)	—	—	érk.	1 00	6 55	10 05	5 50
.	5 41	7 25	.	»	Belgrád (183)	—	—	érk.	.	7 33	10 38	.
3 05	7 48	11 30	4 55	»	Szeged-Rókus (184)	—	—	érk.	10 48	2 52	7 53	12 12
.	6 02	9 05	.	»	Dálja (184)	—	—	érk.	.	5 37	9 45	.
4 50	10 35	1 42	7 05	ind.	Szabadka (183, 184, 186)	—	—	érk.	9 29	12 48	6 20	10 28
5 05	10 48	1 55	7 17		Horvát tanyák 2. sz. őrház	—	—		9 17	12 36	6 08	10 14
5 09	10 54	2 01	7 23		Kelebiai tanyák 3. sz. őrház	—	—		9 11	12 30	6 02	10 07
5 16	11 01	2 08	7 30		Szabadkai tanyák 4. sz. őrház	—	—		9 04	12 23	5 55	10 00
5 25	11 10	2 17	7 38		Csikéria	—	—		8 56	12 16	5 48	9 52
5 33	11 19	2 25	7 46		Bácsalmási vöröserdő 8. sz. őrház	—	—		8 47	12 08	5 40	9 40
5 38	11 24	2 29	7 50		Bácsalmási szőlők	—	—		8 43	12 04	5 36	9 36
5 48	11 34	2 39	7 59	érk.)	Bácsalmás (178)	—	—	{ ind.	8 34	11 55	5 27	9 22
6 03	11 46	2 54	8 09	ind.)	Almás	—	—	{ érk.	8 24	11 45	5 17	9 12
6 09	11 51	3 00	8 14		Bácsbokod-Bácsborsód	—	—		8 19	11 40	5 12	9 06
6 33	12 15	3 26	8 42		Bajai szőlők 24. sz. őrház	—	—		7 54	11 15	4 47	8 38
6 56	12 38	3 49	9 05		Baja (214)	—	—	ind.	7 28	10 51	4 23	8 05
7 07	12 48	4 00	9 16	érk.	Zombor (214)	—	—	ind.	7 17	10 40	4 12	7 52
9 41	3 23	.	.	érk.					.	6 45	12 57	4 23

Oda.		Baja—Ujvidék.				Vissza.								
Vv.	Vv.	Szv.	Vv.	Szv.	214				Szv.	Szv.	Vv.	Vv.	Vv.	
7114	7112	7104	7116	7102	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	7105	7101	7115	7111	7113
I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III
.	.	.	10 10	7 00	ind.	Bpest kpu. (183 213)	—	—	érk.	.	6 55	10 05	5 50	.
.	.	.	4 59	10 35	ind.	Szabadka (213)	—	—	érk.	.	12 48	6 20	10 28	.
.	4 00	.	7 22	1 15	ind.	Baja (213)	—	—	érk.	6 33	8 53	3 23	7 00	.
.	4 11	.	7 32	1 25		Baja-szállás város	—	—		6 24	8 46	3 15	6 52	.
.	4 25	.	7 45	1 38		Vaskut	—	—		6 07	8 31	2 59	6 36	.
.	4 51	.	8 10	2 01		Gara	—	—		5 43	8 10	2 37	6 10	.
.	5 06	.	8 25	2 15	érk.)	Regőce (178)	—	—	ind.	5 25	7 55	2 17	5 47	.
.	5 09	.	8 26	2 16	ind.)	Órszállás	—	—	érk.	.	7 54	2 14	5 42	.
.	5 37	.	8 54	2 39		*Körtés 13. sz. őrház	—	—		.	7 38	1 57	5 25	.
.	5 47	.	9 04	2 48		Gádor	—	—		.	7 21	1 35	5 05	.
.	5 56	.	9 12	2 56		Magyarut 16. sz. őrház	—	—		.	7 14	1 28	4 58	.
.	6 08	.	9 21	3 07		Nenadics	—	—		.	7 01	1 14	4 40	.
.	6 15	.	9 31	3 14		Zombor (184)	—	—	ind.	.	6 55	1 08	4 34	.
.	6 25	.	9 41	3 23	érk.					.	6 45	12 57	4 23	.
.	.	10 10	.	7 15	ind.	Bpest kpu. (183 184.)	—	—	érk.	.	1 00	Szv.	.	5 50
.	.	5 00	.	2 02	»	Szabadka (184)	—	—	»	.	9 16	7103	.	10 35
.	»	Dálja (184)	—	—	»	.	9 30	I—III	.	9 45
2 25	.	6 51	.	3 46	ind.	Zombor (184)	—	—	érk.	.	6 10	11 20	.	7 00
2 31	.	6 57	.	3 52		Zombor-vásártér	—	—		.	6 03	11 13	.	6 52
2 41	.	7 07	.	4 02		Fernbachszállás	—	—		.	5 54	11 04	.	6 41
2 50	.	7 16	.	4 11		Zsarkovác	—	—		.	5 46	10 56	.	6 32
3 06	.	7 30	.	4 25		Sztapár	—	—		.	5 32	10 42	.	6 15
3 35	.	7 49	.	4 44		Szilberek	—	—		.	5 16	10 28	.	5 51
3 46	.	8 00	.	4 56		Militics 27. sz. őrház	—	—		.	4 58	10 10	.	5 31
4 05	.	8 10	.	5 06		Hódság	—	—		.	4 48	10 02	.	5 21
4 46	.	8 35	.	5 31		Paripás	—	—		.	4 29	9 45	.	4 43
5 00	.	8 49	.	5 45		Parrag	—	—		.	4 08	9 25	.	4 10
5 08	.	8 57	.	5 53		Pelvayszállás 35. sz. őrház	—	—		.	3 59	9 16	.	3 59
5 16	.	9 05	.	6 01	érk.)	Szépliget (180)	—	—	{ ind.	.	3 50	9 09	.	3 50
5 40	.	9 16	.	6 03	ind.)				{ érk.	.	3 26	9 07	.	3 21
5 54	.	9 30	.	6 17		Bulkeszi	—	—		.	3 12	8 55	.	3 06
6 16	.	9 45	.	6 30		Petrőc-Dunagálos	—	—		.	3 01	8 44	.	2 49
6 50	.	10 10	.	6 55		Ó-Futtak	—	—		.	2 32	8 16	.	2 10
7 00	.	10 19	.	7 05		Chotekpuszta 46. sz. őrház	—	—		.	2 21	8 04	.	1 45
7 13	.	10 31	.	7 17	érk.	Ujvidék (181. 182. 183.)	—	—	ind.	.	2 07	7 51	.	1 30
11 57	.	.	.	10 38	érk.	Belgrád (183)	—	—	ind.	.	.	5 41	.	7 25

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Agnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénvattartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Agnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltre nem valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű meslerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetében ingyen kapható.

A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

KEDVELT BORVIZ!

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.